پرېکړه

پوهندوی عبدالقیوم کریم

۱۳۹۴ لمریز کال

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېکړه

(د ۲۰۰۵ کال د جاپان د ان اچ کی د نړیوالې جایزې ګټونکې)

لیکوال:
پوهندوی ډاکټر عبدالقیوم کریم

۱۳۹۴ ل کال

(c) ketabton.com: The Digital Library

كتاب پېژندنه:

د كتاب نوم: پرېكړه

ليكوال: پوهندوی ډاكتر عبدالقيوم كريم

خپروندی: د افغانستان ملي تحريك، فرهنگي څانگه

وېبپاڼه: www.melitahrik.com

كمپوزگر: عبدالصبور كريم

ډيزاينگر: ضياء ساپی

پښتۍ ډيزاين: فياض حميد

چاپشمېر: ۱۰۰۰ ټوکه

چاپكال: ۱۳۹۴ ل كال/ ۲۰۱۵م

د تحريك د خپرونو لړ: (۵۲)

يادونه: د چاپ حقوق له ملي تحريک سره خوندي دي او د كتاب د محتوا مسوليت ليكوال پوري اړه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډالۍ

د هیواد د ماشومانو د ښوونې او روزنې د ډګر

لارویانو ته چې په هیواد کې د علم مشال د دوی

له برکته تل روښانه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تحریك یادښت

د افغانستان ملي تحریك د (۱۳۹۳ ل) کال په پیل کې له خپلو ګرانو هېوادوالو سره ژمنه کړې وه چې د دې کال په بهیر کې به (شل عنوانونه) بېلا بېل دیني، علمي، ادبي او ټولنیز اثار خپلې ټولنې ته وړاندې کوي. ملي تحریك دا ژمنه د یاد کال د کب پر (۲۸)مه نېټه پوره او د یوې پرتمینې غونډې په ترځ کې یې شل عنوانونه علمي اثار هېوادوالو ته وړاندې کړل. ملي تحریك په یاده غونډه کې ژمنه وکړه چې د (۱۳۹۴ ل) کال په بهیر کې به انشاء الله د خدای (ج) په نصرت ټول ټال سل (۱۰۰) عنوانه بېلابېل علمي اثار ټولنې ته وړاندې کوي. طبیعي خبره ده چې دا اسانه کار نه دی، ډېر زیات زیار او زحمت ته اړتیا لري، خو ملي تحریك ټینګ هوډ کړی چې خپله دا ژمنه به هم د تېرې ژمنې په څېر عملي کوي. دا اثر چې ستاسو په لاس کې دی د همدې (سل عنوانونو) ژمنه کړو اثارو له جملې څخه دی، چې د چاپ جامه اغوندي. ملي تحریك هیله لري چې له دې اثر څخه به زموږ هېوادوال په زړه پورې ګټه پورته کړي. ملي تحریك له ټولو هغو لیکوالو، ژباړونکو، سمونچارو، مالي او معنوي مرستندویانو او چاپ چارو څخه چې ددې اثارو د چاپ په دې ټول بهیر کې یې یو بل سره مرسته او ملګرتیا کړې او دا فرهنګي بهیر یې بریالی کړی، د زړه له کومې مننه کوي او کور وداني ورته وایي.

د هېواد د فرهنګ د ښېرازۍ په هیله

د افغانستان ملي تحریك فرهنګي څانګه

(c) ketabton.com: The Digital Library

یاد د ښتونه

هر کله چې د ډرامه لیکنې سره د خپلې مینې او علاقې په باب فکر کوم نو په پنځوسمه لسیزه کې د افغانستان د راډیو د جمعې د شبو پښتو او دري راډیویي ډرامې او د اوونۍ پر له پسې راډیویي داستانونه مې په ذهن کې انګازې جوړوي.

په نوموړې لسیزه کې زه د ننګرهار په عالي لیسه کې د لیسې د دورې په زده کړو بوخت وم. زه په ټولګی کې لومړی وم او هره شپه به مې تر نیمو شپو درس وایه او په څنګ کې مې ورسره راډیو هم اوریده. د راډیو افغانستان نوموړو ډرامو او داستانونو او نورو خپرونو راسره مرسته کوله چې د شپې تر دولسو بجو پورې خپله مطالعه جاري وساتم. له همدې زمانې څخه مې د ډرامو له اوریدو او بیا له ډرامه لیکنې سره مې مینه پیدا شوه. د شکسپیر د اوتلو او هملټ او د کالیداس د شکونتلا ډرامه مې ولوستله او د ننګرهار د لیسې د ښاروندویانو (Scouts) په لیکو کې د لنډو تمثیلي ټوټو په لیکلو سره مې ډرامه لیکنه پیل کړ. د پنځوسمې لسیزې په دویمه نیمایي کې مې په پښتو ژبه شعر هم لیکل چې ځینې یې د ننګرهار په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځپاڼه کې خپاره شول. ښه مې په یاد دي چې پوره یوولس ټوټې شعرونه مې لیکلي و چې د خپلې شعري استعداد د روزنې حوصله مې له لاسه ورکړ او یوازې د نثر او ډرامو لیکنې ته مې ملا وتړله. په ۱۳۵۷ لمریز کال کې کله چې په یوولسم ټولګي کې مې درس وایه، د ((افغان او انګلیس دریو جګړو ته یوه کتنه)) تر سرلیک لاندې مې د ښوونځي د دورې د تاریخ د کتابونو له مطالعې څخه خپله لومړنۍ مقاله ولیکله چې تحقیقي بڼه یې درلوده او په دریو برخو کې د ننګرهار په ورځپاڼه کې خپره شوه.

د څو تمثیلي ټوټو تر لیکلو وروسته مې په اووو پردو کې د ((انتحار)) یا ځان وژنې تر نامه لاندې خپله لومړنۍ سټیج ډرامه ولیکله چې د ډرامې د مختلفو پردو ترمنځ وقفو کې مې د مخکینیو پردو لنډیزونه په خپله نندارچیانو ته وړاندې کوله. د ډرامې موضوع د یوې نجلۍ پر ژوند څرخیده چې د خپل تره د زوی سره مینه لري خو پلار یې د یو څه شتو او جایداد په بدل کې هغه د بل کلي د خان یو بد عمله زوی ته په نامه کوي. په پای کې د نجلۍ مور، هلک او په خپله د نجلۍ عذرونه او زارۍ هیڅ ځای نه نیسي او ډرامه د نجلۍ په ځان وژنې سره پای ته رسیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ډرامه لومړی د ننګرهار د عالي ليسې د هلکانو او د ننګرهار د آلايي ليسې د نجونو له خوا د ننګرهار د ليسې په سټېج کې ننداري ته وړاندې شوه چې وروسته بيا د ننګرهار د ليسې د ځارندويانو په ګټه د ننګرهار د مرکزي ښار جلال آباد د سپين غر په سينما کې خلکو ته وړاندې شو. د ((انتحار)) ډرامه د هيواد د تکړه ليکوال او ژورناليست ګلستان غالب په واسطه ډايرکټ او د ننګرهار د نوموړو ليسو د تکړه لوبغاړو منور ايوبي، داود سروري، زرغونه حياتی او نورو له خوا چې نومونه يې زما په ياد کې نه دي پاتې، تمثيل شو. دا يوه سندريزه ډرامه وه چې درې سندرې يې درلودې. د ډرامې اصلي کرکټره چې زرغونه حياتی د ډرامې د نجلۍ رول يې لوبوله، په خپله د ښه غږ څښتنه او د سندرو ويلو د ښه استعداد درلودونکې وه چې د ډرامې دوی سندرې به يې ژوندۍ د تمثيل په حال کې وړاندې کولې. په دې مانا چې په يو وخت کې به يې هم تمثيل کاوه او هم به يې سندرې ويلې. سازيانو به د پردې ترشا د هغې ملګرتيا کوله. د هيواد د پښتو ژبې دوو نورو خوږژبيو سندرغاړو استاد يار محمد چې په نوموړې لسيزه کې يې د ننګرهار په عالي دارالمعلمين کې د تدريس چارې په غاړه لرلې، او خدای بخښلی مسافر سفری چې تيرکال (١٣٨٢ لمريز) څه موده وړاندې شهيد کړی شو، او دواړه د افغانستان د ملي ټلويزيون وتلي هنري څېرې وې، د انتحار د ډارمې

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه بله سندره په ګډه سره د ډارمې د واده په صحنه کې د نجلۍ د ځان وژنې څخه لږ مخکې وويل.

زه د انتحار ډارمه د خپل ډرامه ليکنې د کار پيل ګڼم، خو کله چې په ۱۳۵۹ لمريز کال کې د کال پوهنتون د انجنيرى په پوهنځي کې مې خپل عالي تحصيلات پيل کړنو ورسره مې د افغانستان د ملي راډيو او ټلويزيون، د افغانستان د ليکوالو د اتحاديې د خپرنيز ارګان ((ژوندون)) مجلې، د افغانستان دهغه مهال د راډيو، ټلويزيون او افغانفلم د کميټې د خپرنيز ارګان ((آواز)) مجلې او نورو خپرونو سره مې خپلې قلمي همکارۍ هم پيل کړې او په دې برخه کې مې تر لسو کلونو پورې د افغانستان د ملي راډيو او ټلويزيون د بهرنيو خپرونو د اردو ژبې د پروګرامونو د سکرپټونو د ليکوال، جوړونکی او لوستونکی يا ويااند په توګه کارکاوه، د ټلويزيون د سينمايي خپرونو د ادارې له پاره مې هندي فلمونه په پښتو او دري ژبو ژباړل او ورسره مې د هند د نيمې وچې د نوميالیو ليکوالانو لنډې کيسې، ډرامې او نورې ليکنې ژباړلې چې په دې برخه کې د رابندرنات ټيګور د ((ډاک ګهر))، ((راجا)) او ((لال کنير)) د ډرامو يادونه کولی شم. په ۱۹۹۱ عيسوي کال کې هغه مهال چې زه د کابل پوهنتون له خوا د ماسټرۍ د ډيپلوم د ترلاسه کولو له پاره هندوستان ته ولاړم، او دا ډرامې د افغانستان د هنرمندانو د اتحاديې له خوا ترچاپ لاندې و، په وروستيو کلونو کې د رامنځته کيدونکو حالاتو په وجه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو موړې ډرامې نه یوازې دا چې له چاپ څخه پاتې شول، بلکې ټایپي نسخې يې د نوموړې اتحاديې له دفتر څخه ورکې شوې. د نوموړو ډرامو له جملې څخه یوازې د ((ډاک گهر)) یا پسته خانې د ژباړې یوه کاپي په تصادفي توگه راسره پاتې ده چې که ژوند باقي وي، په نږدې راتلونکې کې به يې انشاءالله چاپ کړم. د رابندرنات ټیگور د ډرامو د ژباړې په څنگ مې د ټیگور پر ژوند او ډرامو باندې د پښتو، دري او اردو ژبو له ماخذونو څخه په استفادې سره یوه اوږده معلوماتي لیکنه هم وکړه چې د ټیگور د ډرامو د ارزونې په څنگ کې يې د ډرامه لیکنې په برخه کې زما لید او پوهې ته پراختیا ورکړه.

کله چې په ۱۹۹۱ عیسوي کال کې د کابل پوهنتون له خوا هندوستان ته د ماسټرۍ د تحصیل له پاره ولاړم نو د نوموړې هیواد د اوترا پردیش ایالت د رورکی په پوهنتون کې په خپل تحصیل بوخت وم چې په هیواد کې سیاسي وضعه بدله شوه او زما کورنۍ پېښور ته کډه وکړه. د تحصیل په پای کې افغانستان ته د ستنیدو لارې د نورو هیوادو اول په شان زما پ مخ کې هم تړلې شوې وې. زه د کابل پرځای پېښور ته ولاړم. په پېښور کې یو شمیر نړیوالو مرستندویو ادارو د افغان کډوالو د هوساینې، روغتیا او ښوونې او روزنې له پاره کار کول. په ۱۹۹۴ عیسوي کال کې د بي بي سي د ښوونیزو پروگرامونو اداره د افغانانو له پاره د ((نوی کور، نوی ژوند)) د ښوونیزو پرله پسې ډرامو د لړۍ د پیل کولو په درشل کې وه او ددې کار له پاره يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو شمير ډرامه ليکونکو ته اړتيا درلود. د نوموړې ادارې د اعلان په ځواب کې د پښتو او دري ژبو ۴۳ تنو ليکوالانو ځانونه کانديد کړي و او په نظر کې وه چې د يو تن انګريزلار ښود ډن ګرټ له خوا په دوو ډلو کې ترينه د ډرامه ليکنې آزموينه له دوی نه واخيستل شي. د ازموينې د پرمخ بيولو او ژباړې په برخه کې خدای بخښلی محمد اسمعيل نياز چې يو تکړه افغان ژورناليست او د بي بي سي د پښتو څانګې يو تکړه او وتلی پروډيوسر و، پرمخ بيول کيده. د ليکنې ازموينې بڼه داسې وه چې هره ورځ به د ورځې په پيل کې د ډرامې د يوې ځانګړتيا، بڼې او يا د صحنو د ځانګړنې په باب ليکوالانو ته معلومات ورکول کيده، او وروسته به ټولو ته دنده وسپارله شوه چې په يوه ټاکلي وخت کې دې ليکنه پرې وکړي. د ليکنې له پړاو نه وروسته به له هر ليکوال څخه وغوښتل شو چې خپله ليکنه ولولي څو نور ليکوالان پرې خپل نظر ورکړي او په اصطلاح هغه نقد کړي. د نظريو په پای کې به په خپله ليکوال ته هم وخت ورکړ شو چې د نورو ليکوالانو نظريې رد کړي او يا يې هم ومني. بيا به د ورځې ټول جريان ثبت او په انګريزي ژبه وژباړل شو او د د ازموينې مسوول کس ته د قضاوت او ارزونې له پاره وسپارل شو.

د يوې اونۍ په پای کې له ۴۳ تنو ليکوالانو څخه يوازې ۱۳ تنه د ازموينې دويم پړاو ته لار پيدا کړل. ازموينه د دويمې اونۍ له پاره په

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخکینۍ بڼه دوام وکړ او په پای کې یوازې شپږ تنه لیکوالان غوره شول چې خپل د ډرامه لیکنې کار په پښتو او دري ژبو پیل کړي. له نیکه مرغه چې زه هم د دغو شپږو تنو لیکوالانو په کتار کې راغلم. د دغې ډلې نور لیکوالان میرمن شریفه پاڅون، مهدی دعاګوی، مرحوم عبدالمنان ملګری، موسی رادمنش او احد پیغام و.

د ((نوی کور، نوی ژوند)) د ډرامو د لیکنې پروسه ډېره په زړه پورې او ګټوره وه. تر ټولو لومړی به د ډرامو د ایډیټور کاتب پاڅون له خوا د ټاکل شوو موضوعګانو په باب د ډرامو د کیسو کرښو ته انکشاف ورکړ شو. نوموړې کرښې به د کیسو د کرښو په انکشافی غونډه کې د لیکوالانو او مسوولینو له خوا تر بحث، زیاتونې او کمونې لاندې ونیول شوې. بیا به مو نوموړې کرښې د تمویل کوونکو او نورو ځیریه موسسو د مسلکي مشاورینو په مشورتي غونډه کې د هغوی د نظریو د اخیستلو له پاره وړاندې کړې. په دغه غونډه کې به د کیسو کرښې په هراړخیزه توګه وڅېړل شو او تر علمی، ټولنیز، کلتوري، مذهبي، سیاسي او اقتصادي سمونو لاندې ونیول شو. له دې پړاو نه وروسته به د نوموړو کرښو په اوږدو کې د لیکوالانو د ډلې له خوا د ډرامو د صحنو لنډیزونه ولیکل شول. د یادونې وړ بولم چې د صحنو د لنډیز د لیکلو د غونډو د چارو پرمخ بیول هم زما مسوولیت و دا ځکه چې د ډرامو د سکرېپټ د لیکنې تر څنګ د لنډیزونو د مسوول دنده مې هم ترسره کوله. په هره میاشت کې مو د ډرامې د دوولسو

(c) ketabton.com: The Digital Library

برخو يا د شپيتو صحنو د ليکلو مسووليت درلود. د ډرامو لنډيزونه مو بيا د لنډيزونو د ايډيټ کولو په غونډه کې چې معمولا زما، کاتب پاڅون او د اداري د مشر (په لومړي سر کې جان بټ او وروسته بيا خواجه شيرازالدين صديقي) په ګډون دايريده، تر بحث لاندې ونيول او وروستی ايډيټ به مو سرته ورساوه. له دې مرحلې نه وروسته بيا د ډرامو لنډيزونه مو د پښتو او دري ژبو ليکوالانو ته ورکړ چې د هغوی له مخې دې د صحنو خبرې اترې (ډيالوګونه) وليکي. د ډرامو د ليکلو وروستی پړاو د ډيالوګونو د ايډيټ پړاو و. په دې پړاو کې به مرحوم منان ملګری پښتو ډرامې او مهدی دعاګوی دري ډرامې ايډيټ کولې او بيا به د ډيالوګونو د ايډيټر کاتب پاڅون او د اداري د مسوول له خوا په يوه غونډه کې چې کله کله به ماهم په کې ګډون کاوه، وروستی کيده. ددغې مرحلې نه وروسته به ډرامې د تمثيل د تمرين او ثبت له پاره واستول شول. تر لومړيو شپږو مياشتو پورې مو د ډرامې د لارښود تر نظر لاندې ډرامې ليکلې چې دا کار د يو ډول روزنيز ورکشاپ بڼه درلوده. وروسته بيا افغان ليکوالانو خپل کار ته دوام ورکړ چې تر اوسه پورې په هماغه بڼه دوام لري.

ددغې ښوونيزې ډرامې له پاره مې د ۱۹۹۴ څخه د ۱۹۹۷ کال تر وروستی ربعې پورې په سلګونو ډراماييي صحنې وليکلې او د صحنو د لنډيزونو د همآهنګ کولو دنده مې ترسره کاوه. له هغه نه وروسته د کډوالو په چارو کې د ملګرو ملتونو د سازمان په

(c) ketabton.com: The Digital Library

استازيتوب مې تر **۲۰۰۵** کاله پورې په اړوندو مسالو باندې د نظر ورکولو له پاره د هغوی په مياشتينيو مشورتي غونډو کې ګډون کاوه چې په دې توګه مې د (نوی کور، نوی ژوند) له ډرامو سره اړيکې تر لسو کلو زيات دوام وکړ. کله چې په ۲۰۰۲ عيسوي کال کې هيواد ته بيرته راستون شوم او په کابل کې د کډوالو په چارو کې د ملګرو ملتونو د سازمان د عالي کميشنری په دفتر کې مې د ډله ييزو اطلاعاتو د مسوول په توګه کارپيل کړ، په **۳۶** برخو کې مې په پښتو او دري ژبو د کډوالو د ستنيدو په باب يوه راډيويي ډرامه وليکله چې د افغانستان د تعليمي راډيو او ټلويزيون د ادارې له خوا جوړه او د راډيو افغانستان له لارې خپره شوه.

د لنډو کيسو، ناولونو، شعري ټولګو او ډرامو د کتابونو د لوستلو په څنګ کې له سينما او په تيره بيا له هندي فلمونو سره مې د شوونځي د وختونو څخه را په دې خوا زياته علاقه درلوده چې وروسته بيا د فلمونو له پاره په ليکنو بدله شوه. د تمثيلي ټوټو په څنګ کې مې لکه څنګه چې وړاندې يادونه وکړه، د ټلويزيون له پاره د رابندرنات ټيګور د ډاک ګهر يا پسته خانې ډرامه په شپيتمه لسيزه کې په دري وژباړله او د استاد عبد القيوم بيسد په شمول مې د ملی ټلويزيون يو زيات شميرواکدارانو ته د تمثيل په غرض وسپاره چې په دوی کې قادرفرخ، سرور انوري، وحيد صمدزی، هارون يوسفي، ف عبادي او نور شامل دي. که څه هم استاد بيسد او نورو ډرامه ډيره

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوښه کړه خو کلونه تیرشول او نوموړې ډرامه ننداریې ته وړاندې نه شو. علت یې ښایي د هغې زمانې د راډیو او ټلویزیون په انحصاری کړیو کې د نوو او ځوانو لیکوالانو د ننوتلو د لارې خنډونه او ستونزې وې.

کله چې په ۱۳۶۳ لمریز کال کې د راډیو افغانستان د بهرنیو خپرونو د اردو ژبې د پروګرامونو په مدیریت کې مې د لیکوال، پروډیوسر او ویاند دنده ترلاسه کړه نو ورسره مې د ټلویزیون د سینمایي خپرونو د اداري له پاره د هندي فلمونو پښتو او دري ژباړه پیل کړه او یو زیات شمیر هندي فلمونه مې د افغانستان د ملي ټلویزیون له پاره وژباړل چې دا کار زه د فلمونو د سکریپټ او همدارنګه د فلمونو د صحنو د جوړونې او ښکلا سره زیات اشنا کړم. دې کار ته مې نږدې لس کاله دوام ورکړ چې زما له پاره یوه ګټوره تجربه وه.

د همدغو کلونو په اوږدو کې مې د (آواز) د مجلې له پاره د هنري او سینمایي پیښو د میاشتنی رپورټ لیکلو مسوولیت په غاړه درلود او د افغانستان د سینمایي خلکو سره مې لیدنه د هغوی د کارونو په باب د معلوماتو د راټولولو له پاره اړتیا وه چې دا کار زه له هغوی سره تر ډیرې اندازې پورې اشنا کړم چې کله د هندوستان نومیالي سینمایي خیرو سنیلدت، شبانه اعظمی او نصیرالدین شاه په ۱۳۶۸ لمریز کال کې له افغانستان څخه لیدنه وکړه نو د چهلستون په ماڼۍ کې د افغانستان د سینمایي لوبغاړو او مینه والو په غونډه کې مې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغاني او هندي اړخونو د استازو انجنير لطيف او سنيلدت د ويناوو د ژباړې کار راته راوسپارل شو. دغو تولو پېښو له سينما سره زما مينه پياوړې کړه.

کله چې د ۱۹۹۲ کال د دسمبر د مياشتې په ۲۵ مه نېټه په هندوستان کې د خپلو ماسټرۍ دورې د تحصيلاتو د پای ته رسولو نه وروسته پېښور ته ولاړم نو د (سحر) فلم جوړولو د کمپنۍ د مشر سيد عبدالقهار روحاني سره اشنا شوم او د هغه په ملګرتيا مې د دوو بهرنيو ادارو د مستندو فلمونو له پاره په انګريزي ژبه دوه سکرپټونه وليکل چې د سيد عبدالقهار روحاني له خوا ډايرکټ او جوړ شو. په هغو کلونو کې زما يو دوست او همکار موسی رادمنش هم په پېښور کې د (دود و خاکستر) په نامه پر يو مستند فلم کار کاوه. د نوموړی فلم د جوړولو په دوران کې له هغه سره په تماس کې وم او معلومات مو سره شريکول چې دا کار د هغه له فعاليتونو سره اشنا کړم.

د ۱۹۹۷-۲۰۰۲ کاله پورې په اسلام آباد کې د کډوالو په چارو کې د ملګرو ملتونو د سازمان د عالي کميشنرۍ په اداره کې د مطبوعاتي مرستيال په توګه د دندې په دوران کې مې د نوموړې ادارې له پاره د څو مستندو فلمونو د جوړولو، فلم اخيستنې او ايډيټ کولو د څارنې کار په غاړه درلود چې د فلم جوړونې د تخنيک سره يې تر کافي اندازې پورې بلد کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیواد ته له راستنیدو څخه وروسته د ۲۰۰۳ عیسوي کال د اپریل په میاشت کې مې د افغانستان د تعلیمي راډیو او ټلویزیون د اوسنی رییس انجنیر صفي الله ځیر سره چې زما د پوهنتون د زمانی هم صنفی دی، د تایلیند د بنکاک په ښار کې د ان، اچ، کی د جاپان د جایزې د آسیایي هیوادونو په فورم NHK JAPAN PRIZE) (ASIAN FORUM ۲۰۰۳ کې د ګډون امکان ترلاسه کړ. په نوموړی فورم کې د بیلابیلو هیوادونو یو زیات شمیر فلمونه ننداري ته وړاندې او تر بحث لاندې ونیول شول. د یوې اونۍ له پاره دا غونډه ماته د یو اغیزمن روزنیز کورس حیثیت درلود. له دغې غونډې نه پوره یو کال وروسته کله چې په کابل کې د ملګرو ملتونو د سازمان د وګړو د صندوق له پاره مې د مطبوعاتي مسوول په توګه کارکاوه، د نوموړې اداري په مالي مرسته او د ښځو د چارو وزارت په حمایت سره مې د (اولاد) د ټلویزیوني هنري او روزنیز فلم سناریو ولیکله او د هغه د جوړولو چارې مې هم په غاړه واخیست. یو کال وروسته مې د جاپان د جایزې د تعلیمي پروګرامونو د سکرپټ د لیکلو د سیالیو له پاره یوه سناریو (همدا کتاب) ولیکله چې د نړۍ د مختلفو هیوادونو له جملې څخه لومړی دلسو غوره سکرپټونو او بیا د پنځو غوره سکرپټونو په ډله کې وشمیرل شو او وروسته د جاپان د توکیو په ښار کې د جوړشوو سیالیو په دوران کې د سکرپټونو د وړاندې کولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

په نتیجه کې زما سکرپټ لومړی مقام او د جاپان نړیوال جایزه وګټله. سربیره پرهغه زما د (اولاد) فلم هم چې جایزې ته کاندید شوی و ، د غوره فلمونو په کتار کې تر ټولو لومړی ننداريې ته وړاندې شو چې د سینمايي خلکو او ننداره کوونکو له خوا یې تود هرکلی وشو.

وروسته مې ددوو نورو فلمونو سناریو ولیکل او د هغوی د جوړونې چارې مې په غاړه واخیستل. د (مجبور) فلم مې په دري ژبه او د (پرېکړه) فلم مې په پښتو ژبه د خپل سناریو د جایزې په پیسو جوړ کړ. دا دواړه فلمونه د ۲۰۰۶ کال د جاپان د جایزې په سیالیو کې د غوره فلمونو په کتار کې ننداريې ته وړاندې شو.

د مجبور او اولاد فلمونو د ډایرکټ کار مې د یو تړون له مخې تکړه ډایرکټر عارف بي ریا ته ورکړی و. کله چې د مجبور فلم د ښځو د چارو د پخوانۍ وزیرې ډاکټرې مسعوده جلالې په ګډون د نوموړې وزارت په تالارکې د یوې غونډې په ترځ کې پرانیستل کیده، نو د افغانستان د پیژندل شوی ژورنالیست، علمي شخصیت او د کابل پوهنتون استاد پروفیسور عصمت الهي له خوا ډیر عالي وارزول شو چې د فلم جوړونې په کار کې زما د لا زیات تشویق باعث شو. د مجبور د فلم دویم امتیاز داو چې په ۱۳۸۵ کال کې د افغانستان د اطلاعات ، فرهنګ او ځوانانو د وزارت له خوا درې جایزې یې ترلاسه کړ چې دوه جایزې یې دوو لوبغاړو ته او دریم یې د فلم کامره چلوونکی سید ظاهر ظهور ته ورکړ شو. د فلم د سناریو په اړه د افغانستان د ټلویزیون د هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مهال مشرموسي رادمنش او د فلم ډایرکټر عارف بې ریا هم راته مبارکۍ راکړې او ویې ویل چې دوی د موثقو معلوماتو له رویه خبر دي چې د مجبور د فلم سناریو هم یوه جایزه ترلاسه کړې ده، خو نه د جایزو د ویش په غونډه کې اعلان وشو او نه په ورځپاڼو کې د هغو کسانو په کتار کې چې جایزې یې وړې وې، زمانوم راغی. داسې په نظر راغی چې په هیواد کې د نورو ډګرونو په شان د خلکو معنوي امتیازات هم کله کله تر حملې او لوټمار لاندې راځي.

د پریکړې د فلم ماجرا هم په زړه پورې ده. د پریکړې د فلم د جوړولو کار د ۲۰۰۷ کال د اکتوبرد میاشتې څخه مخکې بشپړ شوی و او د همدې کال د اکتوبر په میاشت کې په توکیو کې د ان، اچ، کی د جاپان جایزې له خوا ننداره ته وړاندې شو چې د فستیوال د ګډون کوونکو له خوا یې تود هرکلی وشو. ورسره په څنګ کې د جاپاني ژباړې سره د NHK د ښوونیز ټلویزیوني چینل له لارې زما د سکرپټ د جایزې او د نوموړي فلم د جوړونې د کار په باب زما د مرکې سره یو ځای خپور شو.

د توکیو د فستیوال په دوران کې د باسل-کالسروهی د فورم (Basel-Kalsruhe Forum) چې د بکا فورم (BakaFORUM) په نامه هم یادیږي، منتظم نایکل مارکوس (Nickle Markus) چې د ایټالیې او سیدونکی دی، زه یې د ۲۰۰۷ عیسوي کال د سویس د باسل ښار ته دعوت کړم چې د پریکړې فلم هلته د باسل-کالسروهی په فستیوال کې ننداره ته وړاندې کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۱۳۸۵ کال د غبرګولي د ۲۲ نیټې څخه تر ۳۱ مې نیټې پورې په کابل کې د ګویټه انستیتیوت او د فرانسې د کلتوري مرکز له خوا د مستندو او لنډو داستاني فلمونو دویم نړیوال فستیوال جوړ شو چې د فستیوال له پاره د فلمونو د غوره کولو د کمیټې غړیتوب ماته هم راکړشوی و. د افغانفلم رییس انجنیر لطیف، د افغانستان د سینماګرانو د اتحادیې رییس جوانشیر حیدري، نومیالی ډایرکټر او لیکوال احد ژوند، د ګویټه انستیتیوت افغان مشر ابراهیم هوتک، پیژندل شوې ډایرکټره رویا سادات او د عبدالملک شفیعي چې د فستیوال د دایرولو چارې یې په غاړه لرلې، د دغې کمیټې نور غړي وو. په نتیجه کې د ۲۰ څخه زیات فلمونه وکتل شول او د هغوی له جملې څخه یوازې ۱۲ افغاني فلمونه غوره شول چې دوه په کې د مجبور او پریکړې فلمونه وو، د طلوع د ټلویزیون له لارې ننداریې ته وړاندې شول او د ژوري کمیټې له خوا چې د هیواد پیژندل شوی ډایرکټر او د افغانستان د ملي راډیو او ټلویزیون رییس چې هغه واحد نظري هم ددغې کمیټې غړیتوب درلود. د جایزو د ویش په غونډه کې چې د استقلال د لیسې په تالار کې جوړه شوې وه، واحد نظري په خپله پرانیستونکې وینا کې وویل چې هغه د ژوري کمیټې د پریکړې سره موافق نه دی ځکه چې د هغه په فکر هغه فلم ته جایزه ورکړی شوه چې باید نه وای ورکړ شوی، او هغه فلم چې باید د جایزې مستحق ګڼل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوی وای، د جایزې مستحق ونه ګڼل شو. محترم نظري زیاته کړه چې دی ځکه د ژوري کمیټې پریکړې ته غاړه کیښوده چې د رای اخیستنې په نتیجه کې ورستی پریکړه صادریدله او بحث او دلایل په کې هیڅ برخه نه درلود. د غونډې په پای کې واحد نظري چې هغه مهال د شمشاد د ټلویزیون رییس و، د شمشاد د ټلویزیون یو ستاینلیک چې د شمشاد د ټلویزیون د عمومي رییس او بنسټ اېښودونکی حاجي فضل کریم فضل په واسطه لاسلیک شوی و، د پریکړې د فلم د جوړولو په ویاړ د نوموړې فلم د ډلې په استازیتوب ماته راکړ.

د یادونې وړ بولم چې د جایزو د ویش د غونډې جریان په مستقیمه توګه د طلوع د ټلویزیون له لارې خپریده. د خپرونې ویانده دلافروز ځیرک چې د پښتو ژبې یوه تکړه لوبغاړې، لیکواله، شاعره او د فلمونو ډایرکټره ده، راته وویل چې د فستیوال د جوړولو مسوول چې مخکې ترې یادونه وشوه، ډیره هڅه وکړه چې د بیلا بیلو عواملو په وجه د غونډې وړاندې کوونکې دا موقع برابره نه کړي چې د شمشاد د ټلویزیون ستاینلیک ماته راکړي او دا خبر د طلوع د ټلویزیون له لارې خپور شي، خو دلافروز ځیرک پوهیده چې د خپرونې جریان په مستقیمه توګه خپریږي نو ځکه یې واحد نظري او ماته ستیج ته د راتلو بلنه راکړه او ستاینلیک ماته راورسید.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه هیوادنی فستیوال کې ما خپل دوه فلمونه (مجبور او پریکړه) چې د هغو د سناریو د لیکلو او پروډکشن چارې په غاړه لرلې، کاندید کړي وو، خو برعکس د فستیوال د جوړونکی یا جوړونکو له خوا زما د فلمونو د ډایرکټرانو عکسونه او پیژندنه د فستیوال په اسنادو کې خپریده، غونډو ته هغوی بلل کیده چې په نړیوالو فستیوالانو کې داسې نه وي بلکې ارتباطي کسان هغه وي چې فستیوال ته د فلمونو د تسلیمولو فورمې ډکې کړې وي. په هر حال په دې خبره مې ځان ته قناعت ورکړ چې ددوی ګناه ځکه نشته چې ښايي دوی په دې خبرو نه پوهیږي او یا که پوهیږي نو د تعصب له مخې دا کارونه کوي چې په داسې حالاتو کې شخړو او په تیره بیا بې ګټو شخړو ته ملاتړل هم را ته لیونتوب ښکاري. زه په دې عقیده یم چې ددې پرځای چې سړی د تیرو کیسو په سپینولو کې وخت تیروي، په راتلونکي کې د ګټورو کارونو په سرته رسولو سره خپل مقصد ته ژر رسیدای شي.

په هرحال، کله چې د ۲۰۰۸ کال د اپریل د میاشتې له لومړۍ نیټې څخه مې د شمشاد ټلویزیون د نشراتو د رییس په توګه مسوولیت په غاړه واخیست، د ټلویزیوني خپرونو، فلمونو او پرله پسې ډرامو د جوړولو او ډایرکټ کولو په برخه کې نورې تجربې ترلاسه کړې او د ټلویزیوني خپرونو په څنګ کې د سلګۍ په نامه د یو ټلویزیوني لنډ هنري فلم د لیکنې او ډایرکټ چارې مې هم ترسره کړې، د ښکلا په نامه یوه ټلویزیوني پرله پسې ډرامه مې ولیکله چې د فلم اخیستلو یا شوټنګ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کار یې د شمشاد ټلویزیون له طرفه په جلال آباد کې د جلال فلم په مرسته بشپړه او بیا د شمشاد ټلویزیون له لارې خپره شوه.

اوس هم د څو ډرامو، ټلویزیوني او سینمایي فلمونو طرحې مې د ذهن فضا ډکه کړې چې د کاغذ پرمخ راوړلو ته یې زما تلوسه ورځ تربلې تلوسه زیاتیږي، خو خدای زده چې په هیواد کې د فرهنګي اسانتیاوو او امکاناتو د محدودیتونو په چاپیریال کې د لیکلو او جوړولو امکان یې ترلاسه کړم.

په درناوې

پوهندوی ډاکټر عبدالقیوم کریم

د ۱۳۸۲ لمریز کال د زمري لسمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېکړه

د لنډ هنري فلم لپاره ډرامه

لوبغاړي

۱. ښوونکی: د ډرامې مرکزي لوبغاړی، ځوان، په خپل عزم ټینګ ولاړ، مهربانه او منطقي

۲. سلامت خان: د پوخ عمر سړی، د کلي د اقتدار خاوند یو خان، د ښوونې او روزنې مخالف، د ولسوال ملګری

۳. ناظر: ځوان، د منفي فکر خاوند ، د خان ملګری او ناظر

۴. سیلانی: د کلي یو تن او سیدونکی، د پاخه عمر خاوند ، د آس ګاډی چلوونکی، خواخوږی او د ښوونې او روزنې پلوی..

۵. ځلمی: د ۱۴ کلو یو ځوان هلک ، د خان زوی او د ښوونکی زده کوونکی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶. زرمينه: د سلامت خان ځوانه لور، تر ځلمی مشره او د زده کړې لېواله.

۷. مور: د سلامت خان ښځه او د ځلمی او زرمينې مور.

۹. مدير: د ولسوالی د ښوونې او روزنې مدير.

۱۰.ملا: د کلي د جومات ملا

۱۱. ثوتنه نور کليوال

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېکړه

لومړۍ صحنه

ځای: د ولسوالۍ د ښوونې او روزنې د مدير دفتر

وخت: ورځ

د صحنې پېژنه:

د ښوونې او روزنې مدير ملي جامې په تن کې لري او ميز يې د افغانستان په درې رنګه بيرغ او د دفتر ديوالونه يې په ښوونيزو چارتونو او کاليزو ښکلي شوي دي. ښوونکی چې پتلون او کميس يې اغوستی دی، د هغه د ميز به مقابل لوري کې پر چوکۍ ناست دی، ښوونکی د ولسوالۍ له اړوندو کلو څخه د يوه کلي په ښوونځي کې چې د جګړو له امله وران شوی دی، خپل د تقرر سند وړاندې کړی او له هغه سره خبرې کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مدیر: (په ډیره مینه او درناوی) دا خو سمه، خو په کلي کې داسې څوک پیژنې چې په د اوسیدو د ځای په برخه کې درسره مرسته وکړي؟

ښوونکی: نه، لومړی خو ورځې به په ښوونځي کې تیرې کړم او ورسره به د اوسیدو یو ځای هم ځانته وګورم.

مدیر: (په پلټنې سره) آیا پوهیږې چې ښوونځی پرته له
ځلورو دیوالونو ، نور هیڅ نلري او ته لومړی ښوونکی
یې چې پس له څو کلونو هلته ځې؟

ښوونکی: هو ، همداسې راته ویل شوي وو ، خو ما پریکړه کړې،
هرڅنګه چې وي، زه به ددې کلي ماشومانو ته سبق
ورکوم.

مدیر: (د ښوونکی پریکړه ستایي) معلم صیب، تاسې ډیر ستر ګام پورته کړی دی. زه ستاسې د پریکړې درناوی او ټینګ عزم ته ته سلام کوم او د هیواد د اولادونو په ښوونه او روزنه کې مو بریالیتوبونه غواړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

((د ښوونې مدیر، له خپله جیبه قلم راباسي، د ښوونکی سند لاسلیک کوي، له خپلې چوکۍ نه راولاړېږي او د لاس کاغذ ښوونکی ته ورکوي هغه ښوونکی ته لاس ورکوي او په هیوادنۍ مینه ورسره غاړه وځي، ورسره لاس ورکوي او د هغوی په تصویر باندې د فلم ټایټل پیل کیږي.))

ښوونکی په داسې حال کې چې سند یې په لاس کې دی، خپله پنډوکۍ هم له مځکې پورته کوي او له هغه ځایه د باندې وځي. د موټرو یوې کوچنۍ هډې ته رسیږي او په یو موټر کې د کلي په لور روانیږي. کلي ته نږدې له موټره کښته کیږي او د کلینر په وینا د کلي په لور ښوځیږي. په تنګو خامه لارو کې له یو څه پلي مزل څخه وروسته د سیلانی په نامه د نوموړي کلي له یوه سړي سره د هغه په آس ګاډۍ کې سپریږي او دواړه په خوشحالی او خبرو اترو د کلي په لور روانیږي. څو قدمه وړاندې دوه کسان پر آسونو سپاره ددوی له مخې تیریږي. د فلم ټایټل د آسونو د پښو په دوړو کې پای ته رسیږي.

ښوونکی: (په داسې حال کې چې خپله پزه یې په دستمال له دوړو پټه کړې وه، له د اس ګادی له خاوډ څخه پوښتنه کوي) بابا، دوی څوک وو؟

بابا: ای معلم صیب، دوی زموږ د کلي واکداران دي. سلامت خان او د هغه ناظر. فکر کوم ولسوالۍ ته لاړل.

ښوونکی: ولسوالۍ ته؟ د څه د پاره؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیلانی: د خپل انډیوال ولسوال لیدو ته. ولسوال یې ډیرنـــــــږدې ملګری او ملاتړ دی. خو یوه خبره په یاد ولره چې د سلامت خان له مشورې نه پرته به دا ښوونځی بیا جوړ نه شي.

ښوونکی: ولې بابا؟ ښوونځی خو دولتي دی، سلامت خان په کې څه کارلري؟!

سیلانی: ای معلم صیب، که سلامت وغواړي، په هر یو کار کې خنډونه پیدا کولی شي.

ښوونکی: (په چورت کې) که دا سې وي نو زه به له خان صیب ســـــره بــــه خامخاګورم.

سیلانی: او بله خبره، چې دا (پتلون ته اشاره کوي) پتلون متلون به په کلي کې نه اغوندې ښه! ځکه چې سلامت خان به یې دانګریزانو جامې وګڼي، چې د انګریزانو جامې یې وګڼلې، په تا به د کفر تور ولګوي، او چې د کفر

(c) ketabton.com: The Digital Library

تور يې دربانديږ ولګاوه، تا له کلي وشړي او مکتب
به بيرته بنده شي.

ښوونکی: (په خندا) بابا. زما د راتلو موخه خود کلي د ښوونځی
بيـا فعـالول اود ماشـومانو زده کـړه ده او بـس. زه بـه د
ماشومانو د زده کړې له پاره هريوګټورکار ګټه ور
وګڼم.

سيلانی: معلم صيب، (ښوونځی ته په ګوته اشاره کوي) هغه دی
د کلي ښوونځی !

ښوونکی: خير اوسې، کور دې ودان
(له ګاډی نه راکوزيږي او غواړي له جيبه پيسې راوباسې)

سيلانی: نه معلم صيب کرا درنه نه اخلم، خويو زوی لرم. غواړم هغه هم
په ښوونځي کې شامل کړم.

ښوونکی: ولې نه بابا ، همدا خو زه غواړم چې ټول کليوال خپـل ماشـومان بيـا
ښوونځي ته راواستوي چې ښـوونځی بيـا فعالـه شـي. زه غـواړم سبا
سهارله د کلي له
مشرانو څخه همدا غوښتنه وکړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیلانی: (خوشحاله کیږي) دا خو ډیره ښه خبره ده. دا کارخو به سبا وشي، اوس راځه نن شپه له ما سره لاړشه. دمه به دې هم جوړه شي او ستړیا به دې هم ووځي. سر له سبا نه به بیا خپل کار پیل وکړې.

ښوونکی: له تا سره خو نه شم تلی. غواړم لومړۍ شپه (ښوونځی ته ګوري) په خپل کور کې تیره کړم.

سیلانی: نو بیا به د شپې له پاره هرڅه چې تیار وي، هغه به هم درته راوړم او دیو کټ به هم درته وخورم (او روانیږي)

ښوونکی: نه بابا، داسې مه کوه، زه نه غواړم چې تا ته تکلیف درکړم.

سیلانی: څه پروا کوي؟ ته خو زمونږ میلمه یې، خدای پامان (او خپل اس چو وکوي او ښوونکی د ښوونځي په لور روانیږي.)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دويمه صحنه

ځای: د کلي ديره

وخت: د سهار له چاي څخه وروسته

د صحنې پېژندنه:

ښوونکی له کليوالو سره په غونډه کې هغوی ته د خپل راتگ موخه بيانوي او د کلي په بيا فعالولو کې د هغوی مرسته غواړي. ښوونکی د خلکو په وړاندې د ښوونځي، د خپل کار او د ماشومانو د زده کړې په باب معلومات ورکوي. د خبرو په دوران کې ناظر، خان او نور سپين ږيري او مشران په وار وار سره خپلې پوښتنې او نظريې وړاندې کوي چې د ښوونکي په واسطه ورته ځوابونه ويل کيږي. خبرې اترې يو څه دوام کوي.

سلامت: (هڅه کوي چې کليوالو ته قناعت ورکړي) کليوالو وروڼو، زه د ماشومانو د تعليم پر ضد نه يم. مگر دغه ماشومان کار لري، روزگار لري. که چيرې دغه ماشومان ښوونځي ته لاړ شي نو د دوی کورني به له سختو مشکلاتو سره مخامخ شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناظر: (هڅه کوي چې د ښوونځی د فعالولو مخالفت وکړي) ښوونځی مو جنګونو وران کړی دی. زه خو وایم چې همدا اسې وران ساتل یې په کار دی چې نورې لانجې راولاړې نه کړي. مولوي صیب، تاسې په کې څه وایئ؟

ملا: (به مشورې سره) مسلمانانو ورونو، اسلام زده کړې په ښځه او نر فرض ګرزولی دی، ولو که هغه په چین کې وي. دا چې معلم صیب زمونږ کلي ته راغلی او زمونږ ماشومانو ته سبق ورکوي، دا یوه ډېره ښه خبره ده. باید چې دا موقعه له لاسه ورنکړو.

سیلانی: انځرګله، مولوي صیب ډېره ښه خبره وکړه. زه خو حاضر یم چې خپل زوی سر له همدا نن نه په ښوونځي کې شامل کړم.

انځرګل: خان صیب، راځئ چې د ناپوهي د ختمولو له پاره له معلم صیب سره مرسته وکړو چې هم خدای تعالی راضي شي او هم مو ماشومان تعلیم وکي.

ناظر: (لومړی سلامت خان ته په انتقادي نظر ګوري او بیا) خان صیب به په دې شرط دا خبره ومني چې راتلونکی ذمه واري یې تاسې په غاړه واخلئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بل تن: ناظر صیب، کومه ذمه واري؟ تعلیم خو یو روا کار دی.

سلامت: (په اعتراض آمیزه لهجه) اوس خو درته څه ویلی نه شو، خو د وخت په رارسیدو سره به په هرڅه وپوهیږئ!

ملا: (په مشورې سره) خان صیب، هره ستونزه چې را پیدا شي، په جرگو به يې حلوو. خو له هرڅه نه مخکې باید ټول کلیوال د ښوونځي په پاک کولو کې له معلم صیب سره مرسته وکړو.

ځو تنه کلیوال له ښوونکی سره په گډه د کلي د وران او ویجاړ ښوونځی پاک کوي، په کړکیو کې یې پلاستیک نصبوي ښوونکی یوه توره تخته د درس ورکولو له پاره پر دیوال نصبوي او د یو څو کتابچو او پنسلونو په آماده کولو سره د ماشومانو د راتگ له پاره تیاری نیسي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دريمه صحنه

ځاي: ښوونځی

وخت: سهار

د صحنې پېژندنه:

بله ورځ سهار پس له دې چې لمر راخيژي ، د کلي ماشومان د ښوونځي په لور روانيږي چې په ښوونځي کې يې د ښوونکی له خوا هرکلی کيږي. ښوونکی ماشومانو ته د الفبا د تورو درس ورکوي او بيا له ماشومانو څخه غواړي چې د الفبا تدريس شوي توري د کورنۍ وظيفې په توګه په خپلو کتابچو کې وليکي. بيا د هغوی پاملرنه د حساب مضمون ته را اړوي.

ښوونکی: ګرانو ماشومانو ، نن خو مو د ژبې توري زده کړل. پوه شوئ؟

زده کوونکي: (په يو غږ) هو معلم صيب !

ښوونکی: د سبا له پاره مو همدا کورنۍ دنده ده. په خپلو کتابچو

کې يې وليکئ. او اوس وار رارسيږي د حساب

مضمون ته. لومړی بايد شميرل زده کړئ.

(ښوونکی خپل تدريس ته دوام ورکوي)

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورمه صحنه

ځای: د سلامت خان کور

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

د سلامت خان په کور کې چې په ښکلو پردو، توشکو او بالښتونو او همدارنګه په سرو قالینو ښایسته شوی دی، د سلامت خان زوی ځلمی چې له ښوونځی څخه را ستون شوی دی، خپله کورنۍ وظیفه د کتاب له مخې په خپله کتابچه کې لیکي.

زرمینه: (راځي او ځلمي ته) ځلمیه، دا څه کوې؟

ځلمی: خورجانې، کورنۍ دنده مې ترسره کوم او سبق هم وایم!

زرمینه: داوو ایه چې پرې پوهیږې او که هسې خپل وخت خوشې تیروې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځلمی: ولې نه پوهیږم؟ داوګوره ! (په یادیږي یې چې زرمینه سواد نه لري) هو ربښتیا ، تا خو سبق نه دی ویلی. لیکل او لوستل دې نه دي زده ، څنګه به پرې وپوهیږې؟

زرمینه: ته یې راته وښایه چې زه هم پرې پوهه شم. زه هم غواړم چې یو څه زده کړم.

ځلمی: (په خندا) ته خو نجلۍ یې او زموږ د کلي سترې نجونې سبق نه وایي. شرم دی.

زرمینه: (په اریانتیا) په دې کې د شرم داسې کومه خبره ده چې ته پرې خاندې؟

ځلمی: شرم څه کوې، د خندا خبره خو دا ده چې لا تراوسه پورې هلکانو سبقونه نه دي ویلي او ته غواړې چې سبق ووایې !؟

مور: (راننوزي او دهغوی د خبرو له اوریدو څخه وروسته) خانده مه، داهم همدومره د زده کړې حق لري چې ته یې لرې. څیر زویه، هرهغه څه چې په ښوونځي کې زده کوې، دې ته یې په کور کې ورزده کوه !

(c) ketabton.com: The Digital Library

(رانئوځي. د کورنۍ غړي راولاړېږي او له سلام او روغبړ څخه وروسته چوپتیا په کوټه کې خپرېږي)

سلامت: (رانئوزي او له سلام او روغبړ څخه وروسته) د زرمینې مورې، هغه پاکې جامې مې راکړه چې ولسوالۍ ته ځم.

مور: ښه ده.

(د ځلمي مور بلې کوټې ته د سلامت خان په جامو پسې ځي او سلامت خان کښیني).

ځلمی: (په داسې حال کې چې خپل کتابونه او کتابچې راټولوي) پلارجانه، کتابچې مې ډکې شوي دي. زه هم درسره ولسوالۍ ته ځم چې ځان ته کتابچې او قلمونه واخلم.

سلامت: زه به یې درته راوړم. ته ورځه ناظر ته وو ایه چې آس تیار کړي. تا به بل وخت له ځانه سره بوځم.

ځلمی: ښه پلارجانه (او په منډه روانېږي چې د پلار حکم پرځای کړي)

مور: (راځي) جامې دې په هغه کوټه کې تیارې دي. (او بیرته ګرځي)

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: ښه ده.

زرمینه: (په ډېر احتیاط سره خپل پلار ته نږدې کېږي او په ډېر احتیاط سره) پلارجانه، له ولسوالۍ نه زما د پاره هم یوه کتابچه او یو پنسل خو راوړه. زه هم غواړم چې له ځلمي نه په کور کې سبق ووایم.

سلامت: (د خپل سر په اشارې سره مخالفت کوي) نه زرمینې، ته ورته اړتیا نه لرې.

زرمینه: پلارجانه، چې ځلمی ورته اړتیا لري نو زه هم ورته اړتیا لرم.

سلامت: (په غوسې سره) زرمینې، ته ښه پوهېږې چې ځلمی مې ځکه ښوونځی ته پرېښود چې له کلیوالو څخه وروسته پاتې نه شو. دا په دې مانا نه ده چې ته دې هم سبق ووایې.

زرمینه: (په عذر او زارۍ) خو زه له کوره د باندې نه وځم پلارجانه ! غواړم په کور کې له خپل ورور څخه زده کړه وکړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: (په اريانتيا او انديښنې سره) ستا خبرې راته د يو لوی توپان پيغام راکوي ! زه د همدې له پاره ځم چې مخکې له خپل انډيوال ولسوال سره وغږېږم.

زرمينه: پلارجانه، زه ستا په خبره ونه پوهيدم ! زه خو غوارم يوازې ليکل او لوستل زده کړم.

سلامت: (له خپله ځايه پاځيږي او په غوسې سره وايي) زما مشوره داده چې دا فکرونه پرېږده او که نه نو په دې توپان کې به دې ټول ژوند تباه او برباد شي.

(سلامت خان په غوسه بلې کوټې ته ځي او زرمينه د ناهيلی په عالم کې اريانه پاتې کيږي).

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځمه صحنه

ځاي: ښوونځی

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

سهاردی. زده کوونکي چې د کتابونو کڅوړې تر تخرګ لاندې او یا پر اوږو او لاسونو کې ځوړندې نیولې او شیبه په شیبه ښوونځي ته را نږدې کیږي. ناظر هم د ځلمي سره ښوونځي ته را رسیږي. ښوونکی د ښوونځي په وره کې ولاړ او په خوشحالی سره د ماشومانو هرکلی کوي.

ښوونکی: ناظرکاکا ، سلامونه

ناظر: والیکم سلام معلم صیب، رښتیا ، څنګه دی دا د ماشومانو سبقونه څنګه پرمخ ځي قربان؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونکی: ډېر ښه پرمخ ځي. د زده کوونکو مخ په زیاتیدونکی شمیر له کلي څخه د بیسوادۍ د له منځه تللو پیغام راکوي.

ناظر: هسي نه چې زمونږ کډه هم د بیسوادۍ له کاروان سره د تعلیم په سیلاب لاهو کړې.

ښوونکی: (په اریانتیا) دا دې څه وویل ناظر صیب؟ بیسوادي د انسان د خوشحالی دښمن او تعلیم د آبادي او یووالي پیغام دی.

ناظر: خو خان صیب وایي چې زمونږ د ژوند بقا د کلیوالو په بیسوادۍ کې ده. که کلیوال تعلیم زده کړي نو زمونږ خبره بیا نه مني او زمونږ واکمني به ختمه شي.

ښوونکی: نه ناظرصیب ، دا خبره سمه نه ده. خلک د تعلیم په رڼا کې په مینه او وروګلوۍ د خلکو پرزړونو حکومت کولای شي خو په زور هیڅکله نه.

ناظر: معلم صیب، زه خو ستا خبرو چرتي کړی یم. نه پوهیږم چې اخر به یې څه کیږي !

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونکی: (ناظر ته چې د هغه په خبره په چرتونو کې ډوب شوی) ناظره، په چرتونو نه پوره کیږي. نیک کار عملی ګامونو ته اړتیا لري. خیر، زه لاړم چې ماښومان راته انتظار باسي. د خدای په امان !
(او زده کوونکو ته ورځي).

ناظر: (له ځانه سره په چورت کې) زه په دې خبرو ښه پوهیږم خو ته په دې نه پوهیږې چې ستا له تعلیم سره دومره مینه ستا د ژوند له پاره لوی عذاب جوړیدای شي.

(د ناظر له څیرې نه داسې ښکاري چې هغه فکر کوي چې ښوونکی به خامخا لو ستونزې سره مخامخ کیږي. هغه د خپلې خبرې نه وروسته روانیږي)

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپږمه صحنه

ځاي: ښوونځی او نور بېلا بېل ځايونه

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

ښوونکی په ټولګي کې زده کوونکو ته د رسم د مضمون د تدريس په دوران کې د ټولګی د دړې پرمخ آس رسموي او د آس په باب توضيحات هم ورکوي. او له هغه نه وروسته:

ښوونکی: (زده کوونکو ته) ګرانو ماشومانو، زه نن خوشحاله يم چې د کلي مشران هم اوس ليکل او لوستل زده کوي.

يو تن: (په خپل ځای ولاړيږي) معلم صيب، يوه پوښتنه لرم، ښځې ولې سبق نه وايي؟

ځلمی: ښوونکی صيب، زه يې ځواب وايم!

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونکی: سمه ده ځلمیه، ته یې ځواب وو ایه !

ځلمی: (دریږي) ځکه چې سبق ویل هغوی ته ګټه نه لري.

ښوونکی: (د زده کوونکو په لور یو قدم وړاندې راځي) نه ځلمیه، ځواب دې سم نه دی. تعلیم یافته ښځې لږ تر لږه خپل کورني کارونه ښه ترسره کولی او خپل ماشومان ښه روزلی شي.

یو تن: نو بیا ښځې ولې سبق نه وایي؟

ځلمی: ځکه چې شرم دی.

ښوونکی: ځواب دې بیا هم سم نه دی. شرم خو داوي چې د هغوی لیکل او لوستل نه وي زده. د علم زده کړه په هر نر او ښځه باندې فرض دی. هغوي هم حق لري چې زده کړه وکړي.

ځلمی: معلم صیب، زما مشره خور هم له سبق سره زیاته مینه لري. غواړي له ما څخه لیکل او لوستل زده کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونکی: دا خو ډېره ښه خبره ده، د کلي نورې تورسرې هم غواړي چې سبق ووايي. زه به هغوی ته ډېر ژر یو کورنی ټولگی جوړوم. ستا خور هم کولای شي چې په هغه ټولگي کې گډون وکړي.

اوومه صحنه

ځای: د خان حجره

زمان: ورځ

د صحنې پېژندنه:

د سلامت خان په کور کې چې په ښکلو پردو، توشکو او بالښتونو او همدا رنگه په سرو قالینو ښایسته شوی دی، ځلمی خپلې خور ته د ښوونکی له خولې د کلي د تورسرو د کورس په باب خبر ورکړي چې د زرمینې د خوښۍ سبب گرځي.

زرمینه: (په خوښۍ سره) دا خو دې ډېر ښه پیغام راوړ ځلمیه، زه به په دې ټولگی کې خامخا گډون کوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځلمی: (په اندیښنې سره) خو زرمینې، پلار جان به دې دې کار ته پرې نږدي.

زرمینه: (خپلې ګل بي بي ته) ګل بي بیجانې، ته به مې پلار راضي کړې چې پرې مې ږدي.

مور: نه لورې، زه چې دې پلار پیژنم، هغه هیڅ کار د بل چا په خوښه او غوښتنه نه ترسره کوي.

سلامت: (کورته راننوځي) څه جرګه ګۍ مو جوړه کړې ده وه ښځې؟

مور: د جرګه ګیو پریکړې خو تـه هسې هم نـه منې، ولـې پوښـتنه کوې!

سلامت: (په خندا) پر ما مو لکه چې خپل بـاور لـه لاسـه ورکـړی دی کـه څنګه؟

مور: پرتا باور خو زمونږه اړتیا ده. بله چاره نه لرو. دهرکار له پاره خو ستا اجازې ته اړیو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: چې دا سې ده نو خبره مه اوږدوه. سپینه یې راته ووایه چې څه خبره ده !

مور: د کلي د ماشومانو او لویانو په څنګ کې د کلي تورسرې هم غواړي چې له معلم صیب نه سبق ووایي. په دې خبره ټول کلیوال خوشحاله دي.

سلامت: (په اندیښنه او فکر) ښه، نو خبره دې ځای ته رسیدلې ده. معلم صیب غواړي د کلي تورسرو ته سبق ورکړي؟

مور: وه سړیه، د تورسرو په سبق ویلو کې څه بدي ده؟

سلامت: لکه چې ته هم غواړې چې په دې عمر کې سبق ووایې؟

مور: که وکولی شم زه به هم سبق ووایم خو...

سلامت: خو څه؟ ولې چوپه شوې؟ وایه که نه !

مور: خو اوس مې د زرمینې له پاره درته ویله چې هغه غواړي د کلي د نورو تورسرو سره په سبق کې یوځای شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: (په غوسه) نه د زرمينې مورې، زرمينې ته اجازه نه شته چې سبق ووايي. دا زمونږ د دود او دستور پرضد دی.

مور: (په اريانتيا سره) دا چې ماشومان او لويان سبق وايي نو تور سرې يې ولې نه شي ويلای؟

سلامت: (په فکر او غوسه) ما د هيڅا تعليم نه دی منلی. ځلمی خو مې ځکه پرېښود چې له کليوالو څخه وروسته پاتې نه شي. او پاتې شو د تور سرو تعليم، سوال نه پيدا کيږي سوال.

زرمينه: پلارجانه، په ژوند کې مې يوازينۍ هيله همدا ده چې سبق ووايم.

سلامت: (په غوسه) زرمينې، دا د کور کار به څوک کوي چې ته سبق ووايې؟

ځلمی: پلارجانه، د کور کار به هم وکړي خو د سبق ويلو اجازه ورته ورکړه.

سلامت: ځلميه، څو توري دې لا ته دي زده کړي او اوس زما په خبره کې خبره کوې؟ (په غوسه) ځئ ورک شئ زما د مخې نه. نور نه غواړم چې په دې خبره له تاسو سره بحث وکړم. ځئ ورک شئ !

(c) ketabton.com: The Digital Library

(زرمینه او ځلمی خپه بلې ښونې ته ځي)

مور: (په اسویلی) ثابته دې کړه چې ته په رښتیا سره د جرګو پریکړې منې. (او له هغه ځایه په اعتراض آمیزه توګه روانیږي)

سلامت: (په غوسه او فکر کې له ځانه سره) دا هرڅه د هغه معلمګي له لاسه را پیښیږي. ګورم به درسره معلمګیه !

ناظر: (را ننوزي) سلامت خان دې سلامت وي، په کومو فکرونو کې ډوب یې خان صیب؟

سلامت: د معلم صیب کارونو په فکرونو کې ډوب کړی یم. هغه غواړي د کلي تورسرو ته سبق ووایې او دا خبره زما د زرمینې ماغزه خراب کړي ماغزه.

ناظر: خان صیب، دا سې ښکاري چې د علم رڼا ستا کور ته یې مخه کړې او غواړي ستا قسمت بدله کړي. لومړی زلمی او اوس زرمینه، یاره خان صیب له تانه به یې څه پټوم، که رښتیا ووایم نو زما په زړه کې هم ورځ په ورځ د زده کړې مینه زیاتیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: (په غوسه) ناظره، ملنډې راپورې مه وهه. زه دومره بې غیرته نه یم چې خپلې تورسرې سبق ته پرېږدم. یو چاره یې وښیه چاره چې څه وکړو؟

ناظر: لومړی باید چې ښوونځی وتړل شي او بیا معلم صیب له کلي نه بهر کړل شي او که نه نو خان صیب هغه ورځ لیرې نه ده چې ستا د کورنۍ د غړو په ګډون ټول کلی ستا پرضد ودرېږي او تا له کلي بهر کړي.

(سلامت خان د ناظر د خبرو په تایید په فکرونو کې ډوب دی.)

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتمه صحنه

ځای: ښوونځی

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

(ښوونکی په ښوونځي کې کتاب لولي. له لیرې یې خان او ناظر ته پام کیږي چې دده وه خواته په بیړه را روان دي. کله چې هغوي ورته نږدې کیږي نو:

ښوونکی: سلام علیکم خان صیب، تاسې دلته څنګه؟ ناظر صیب به مو رالیږلی و، زه به پخپله درغلی وم!

سلامت: معلم صیب، مهم کارونه سلامت خان په خپله سر ته رسوي.

ښوونکی: (په خندا) ډیر ښه خان صیب، راځئ (کټ ته اشاره کوي) دلته کینئ!

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناظر: (مداخله کوي) معلم صيب، موږ ناستې ته نه يو راغلي.

ښوونکی: (سلامت خان ته) نوبيا امر او خدمت خان صيب؟ !

سلامت: معلمه، ښه غوږ دې ونيسه چې بيا يې درته نه تکراروم. د ماشومانو او لويانو له سبق نه وروسته د کلي د تورسرو سبق ماته د منلو وړ نه دی.

ښوونکی: خان صيب ! درس ورکول خو زما کاراو دنده ده.

سلامت: خو زموږ د کلي تورسرو ته نه، پوه شوې؟ موږ دومره بې غيرته نه يو چې خپلې تورسري پرېږدو چې له پردو نارينه وو نه سبق ووايي.

ښوونکی: خان صيب، دا خو د کليوالو پريکړه ده چې دهغوي تورسرې هم غواړي چې سبق ووايي. زه خو يوازې له هغوی سره مرسته کوم.

سلامت: چې دا خبره ده نو پزی او بستره دې وتړه اوله دې کلي نه ډير ژر ووځه !

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښوونکی: (په ټینګه پریکړه) خان صیب، زما سبق ورکولو ته راغلی یم، او د خپلې دندې له ترسره کولو پرته دا کلی نه شم پرېښودی؟ !

ناظر: معلم صیب، دا ستا وروستۍ پریکړه ده؟

ښوونکی: هو ناظره، زه نه غواړم د کلي خلک او په تیره بیا ماشومان بې تعلیمه پاتې شي.

سلامت: (په غوسه) ښه دی نو که دا ستا وروستۍ پریکړه وي نو د سلامت خان د پریکړې انتظار هم کوه راځه. ناظره !

(ناظر او خان روانیږي)

ناظر: (د تنګ په حال کې) خان صیب ، اوس څه وکړو؟

سلامت: ناظره، بې له دې چې کلیوال راوغواړو او د کلیوالو پرضد یې راوپاروو ، بله چاره نشته.

ناظر: زه پوه شوم. زه به ټولو کلیوالو ته خبر ورکړم چې سبا جرګې ته راحاضر شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهمه صحنه

ځای: د خان دیره

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

(د سپين ږيرو جرګه جوړه ده. ښوونکی او سلامت خان هم حاضر دي. چو په چو پټيا خپره ده او سپين ږيري يو بل ته ګوري.)

ښوونکی: ګرانو مشرانو ، زما ګناه خو داده چې سبق ورکول خپله دنده بولم. زه د ماشومانو د زده کړې له پاره راغلی يم. د لويانو او تورسرو زده کړه د کليوالو غوښتنه ده او بس.

سلامت: نه، داسې نه ده لکه څنګه چې ته يې وايې. دا زموږ غيرت دی چې موږ خپلو تورسرو ته اجازه نه ورکوو چې له پردو نارينه وو نه دې سبق ووايي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناظر: او ته یې چې زموږ تورسرې هم سبق ته لمسوې.

ښوونکی: ګورئ، له تعلیم سره ضدیت همدومره بس دی. خپل کلی او خلک نور له دې نعمت څخه لیرې مه ساتئ. پرېږدئ چې دوی هم د نورو په شان د علم او سواد په رڼا کې خپله ژوند تیر کړي.

ناظر: معلم صیب، موږ سر ورکوو خو له خپل ننګ او ناموسه تیریدلای نه شو.

ښوونکی: کلیوالو او درنو مشرانو، زه عزت او سرلوړي په تعلیم کې وینم.

سلامت: معلمه، زموږ کلیوال په خپلو پستو خبرو نور تیر ایستلای نه شي. دوی نه غواړي چې تورسري نور له تانه سبق ووايي. ښه به داوي چې خپله پوزی او بستره ټوله کړې، داکلی پرېږدې او خپل کورته لاړشې.

ښوونکی: زه د کلیوالو د پریکړې درناوی کوم. کلیوالو ورونو، د تورسرو د زده کړې ټولګی زه ستاسو په غوښتنه پیل کوم. خو زه به ستاسې د خوښې پرضد هیڅ کار ونه کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: (په غوسه) د جرګې مشرانو ، معلم صيب لکه چې په يوه نه پوهيږي. ده ته خپله پريکړه واوروئ چې پوی شي پوی !

نورګل: (په احتياط سره) خان صيب، خپه کيږه مه، که د چا ميندې، خويندې غواړي چې له معلم صيب نه سبق ووايي، ودې وايي، په دې کې څه بدي ده؟.

ناظر: (په اريانتيا) ياني تاسې د خان صيب د خبرو مخالفت کوې؟

سيلانی: نه ناظره، خو مونږ حق لرو د خپلو اولادونو او کورنيو په باب پريکړې وکړو او د هغوی د راتلونکي په اړه فکر وکړو.

ملا: خبره خو روښانه ده خان صيب. زما خو مشوره همدا ده چې راځئ چې کليوالو ته وخت ورکړو چې پخپله د خپلو کورنيو د زده کړې په باب پريکړې وکړي.

نورګل: زه د ملا صيب د خبرو ملاتړ کوم، خو يوه خبره بله هم زياتوم...که څه هم معلم صيب ماته ډير ګران دی خو که د شريعت او زموږ د دود او دستور پرضد يو قدم هم اوچت کړي نو هغه ورځ به يې په دې کلي وروستۍ ورځ وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو تن: ډېره ښه خبره ده !

ملا: نورو خبرو ته اړتیا نه ده پاتې. راځئ چې یوه دعا وکړو ، الله آمین !

ټول: آمین !

(سلامت خان او ناظر په ناخوښۍ سره جرګه پرېږدي او خلک په نيوکې سره هغو دواړو ته په ننداره وي)

(c) ketabton.com: The Digital Library

لسمه صحنه

ځاي: د خان کور

زمان: ورځ

د صحنې پېژندنه:

سلامت خان په خپلو فکرونو کې ډوب دی. ناظر له څو کسانو سره يو ځاي رانتوځي. سلامت خان د ناظر په موجودګی کې له نومو ړو کسانو سره خبرې اترې کوي او هغوي ته دنده سپاري. نوموړي کسان سلامت خان ته اطمينان ورکوي او له کوره وځي. خان او ناظر يوازې پاتې کيږي.

ناظر: خان صيب، دا کار خو کيږي خو انديښنه مې دې ته ده چې داکار د معلم صيب په مړينه هم پاي ته ورسيږئ !

سلامت: (په غوسه) ناظره ، سلامت خان د خپلې سلامتۍ له پاره هر کار کولای شي. زه به کليوالو ته وښيم څوک چې زما خبره ونه مني، انجام به يې همدا وي... راځه چې ځو !

ځو !

(دواړه له کوره وځي .)

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوولسمه صحنه

ځاي: کلی

زمان: ورځ

د صحنې پيژندنه:

دخان کسان پر ښوونځی حمله کوي. ښوونکی چې د بلې ورځې د درس په تياری بوخت دی، دهغوی مقابله کوي، نو موړي کسان ښوونکی سخت ټپي کوي. سلامت خان او ناظر له ليرې د پيښې ننداره کوي. وروسته نږدې ورځي. ناظر ښوونکی چې پړ مخ پر مځکه پروت دی، په اړخ را اړوي. ناظر بې واره کيږي.

ناظر: (په انديښنې سره) خان صيب، لکه چې ښوونکی مړشوی دی.

سلامت: (په زياتې انديښنې سره) اوهو، داخو رښتيا هم ډير ژوبل شوی دی وه ناظره. دا چرته مړ نه شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناظر: خان صیب، اوس به څه کوو؟ دا خو قتل دی او د قتل سزا خو تا ته معلومه ده....

سلامت: (نوموړو کسانو ته) خدای مو خوار کړه، دا سړی خو مو وواژه... تاسې ته خو ما نه و ویلی چې مړ یې کړئ!

ناظر: خان صیب، د کلي خلک په بیړه راروان دي.

(څو تنه کلیوال د ښوونځي په لور راځي)

سلامت: ځئ ورک شئ!...ځئ پناه شئ، راځه ناظره چې ځو!

(دواړه ښوونکی په تېښتې حالت کې پرېږدي او له هغه ځایه تښتي. کلیوال ښوونکی پیدا کوي سر او لاس یې چې ژوبل شوي دي، په ټوکر ورتړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولسمه صحنه

ځاي: د خان کور

زمان: ورځ

د صحنې پېژندنه:

د کور په انګړ کې د سلامت خان ښځه د انګړ له څاه نه اوبه راباسي او سلامت خان په بیړه سره کورت راننوزي.

مور: (د سلامت خان په لیدو سره وارخطا کیږي) خیریت خو به وي؟

سلامت: خیریت له کومه شو؟! ولسوالۍ ته ځم.

مور: په دې مازیګر کې په ولسوالۍ کې څه کار لرې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلامت: غواړم له خپل ملګری ولسوال سره وګورم، د یو ضروري کار دپاره.

ځلمی: (ټوپک راوړي، خپل قلم له څو ورقو سره یوځای په خپل جیب کې ږدي او راولاړېږي) پلار جانه، زه هم درسره ځم.

سلامت: نه ځلمیه، ناوخته دی. زه یوازې ځم.

مور: رښتیا هم اوس ناوخته دی، شپه به دربانديې راشي؟ بیا سبا لاړشه.

سلامت: نه ښځې، داسې یوه ستونزه راپیښه شوې چې له تلو نه پرته بله چاره نه شته.

مور: چې داسې ده نو بیا ځلمی درسره بوځه.

سلامت: (په فکر سره) سمه ده. ځه لاړشه او دباندې وګوره چې ناظر آس تیار کړی او که نه!

ځلمی: ښه دی پلارجانه، دادی ورځم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مور: وه سړیه، زه دې وارخطا کړم. دومره خو ووایه چې څه خبره ده؟

سلامت: څه ووایم؟! د زرمینې له لاسه په لویه لانجه واوختم.

مور: ولې؟ څه پېښه ده؟ اندېښنه مې ولې زیاتوې؟

سلامت: معلم صیب مې په خپلو کسانو سخت ټېپي کړی، کلیوال هم ولیدلو.

مور: (په اریانتیا) دادې څه وکړل د ځلمي پلاره؟!

سلامت: چې څوک زما خبره نه مني نو همدا سې به کیږي. خیر زه اوس ځم چې خپل ملګری ولسوال خبر کړم چې له لانجې نه مې خلاص کړي. (له لارې نه بیرته راګرځي او زیاتوي) تا سې هم خپل خیال ساتئ! (او له کوره وځي)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیارلسمه صحنه

ځای: د خان د کلا په مخ کې

وخت: ورځ

د صحنې پیژندنه:

ناظر او ځلمی دواړه د کور په مخ کې د آس په سمبالولو بوخت دي.

سلامت: (له کلا نه وځي او ناظرته د رانږدې کیدو په حال کې کلیوال وینې چې د دوی په لور راځي، په لوړغږ) ناظره، آس نږدې راوله چې کلیوال راورسیدل!

ناظر: راځه له خیره، دادی درغلم، دادی...

سلامت: (د خپل زوی سره پرآس سپریږي او د حرکت په حال کې) وه هلکه ناظره،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناظر: صیب...

سلامت: د کور خیال ساته ښه، مونږ ژر بیرته راځو

ناظر: ښه خان صیب، (له ځانه سره) زه خو یې لکه د قربانۍ اوزه قصابانو ته پرېښودم!

(آس تیزیږي او په تیزۍ سره د ناظر له سترګو پناه کیږي. آخوا کلیوال په غوسې سره ناظر ته رانږدې کیږي او ناظر له ویرې نه په ډکو سترګو د هغوی هرکلی کوي.)

سیلانی: (رانږدې کیږي او په پلتنې سره) ناظره، هغه سلامت د کلي ملامت چیر ته وتښتید؟

ناظر: (په ویرې سره) خان صیب تښتیدلی نه دی. هغه ولسوالۍ ته لاړ، ولسوال غوښتی و.

سیلانی: دروا غ به نه وایې!

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناظر: دروا غ نه وایم...

سیلانی: (خلکو ته مخ راا ړوي) وروڼو ، تر څو پورې به زموږ خلک خپلې فیصلې پخ خپله نه شي کولی !؟

نورګل: سیلانی ماما ربښتیا وایي. سلامت خان د کلی سلامتیا ته زیان رسوي، موږ به یې ترڅو ننداره کوو ؟

یو تن: معلم صیب خوارکی (ښوونکی ته اشاره کوي) دې حال ته ورسیده ، باید پوښتنه یې وشي.

ښوونکی: (په ټیپي حالت) خو زه نه غواړم چې زما پر سر د کلیوالو او خان ترمنځ شخړه رامنځ ته شي.

نورګل: (په اریانتیا) معلم صیب، سلامت خان ته دې حال ته ورسولې او ته بیا هم غواړې چې له هغه سره حساب ونه شي؟ !

ښوونکی: حساب به کوو خو وروري به نه خرابوو.

سیلانی: معلم صیب، له همدې امله خو یې ورسره سپینوو. موږ د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سامت خان په خپل سر پرېکړې نور نه شو زغملی.

نورګل: داسې يوه پرېکړه کوو چې ټول کليوال به يې خامخا عملي کوي.

سيلانی: نو راځئ چې د سلامت خان تر راتلو پورې همدلته انتظار وکو.

ناظر: داسې ښکاري چې کليوال د سلامت خان پرضد پرېکړه کوي. نور نو کليوال زمونږ په خبرو نه غولېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوارلسمه صحنه

ځای: د سلامت خان د کلا په مخ کې

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

د کلا په مخ کې لیرې، ټول کلیوال د ښوونکی په شمول د ونو تر سیورو لاندې ناست او د سلامت خان د بیرته راتلو انتظار باسي چې د سلامت خان آس یوازې بیرته کورته راګرځي.

سیلانی: (په اریانتیا) اوهو، آس یې راغی او د سلامت خان درک نشته. معلم صیب چې دا څنګه چل دی!

یو تن: خان به له ډاره تښتیدلای وي.

ښوونکی: (د خلکو د اریانتیا په حال کې) ناظره! ودرېږه!

ښوونکی: (لیک خلاصوي او لولي یې) ناظره، دا لیک ځلمي لیکلی دی. هغه او سلامت خان دواړه د کلي د لویدیځ په ځنګله کې په یو ه پیبنه کې ژوبل شوی دی. ناوخته ده او شپه هم راتلونکې ده. ته یې ډیر ژر غوښتی یې چې له آس او یو څو تنو کلیوالو سره ځان وړورسوې او هغوی د ځنګلي ځناورو څخه وژغورې.

(ناظر روانیږي)

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځمه لسمه صحنه

ځای: د خان حجره

وخت: نږدې ماښام

د صحنې پېژندنه:

کليوال په حجره کې چوپ ناست دي او سلامت خان د حجرې په بر اړخ کې پر بالښت ډډه اچولې او ټپي پروت دی. پښه يې کلک تړل شوې دی)

ناظر: (خان ته په ګيلاس کې شيدې او مملايي ورکوي) سلامت خان دې سلامت وي، په دې شيدو کې مې درته مملايي اچولې ده قربان دې شم. دا به وښښئ چې دردونه دې هم خدای ورک کړي او دا وجود دې لږ نرم شي.

سلامت: ناظره، انديښنه مه کوه، زه ښه يم.

ناظر: سلامت خان دې سلامت وي. ښښتن تعالي فضل وکه چې سلامت خان يې سلامت وساته !

سلامت: ناظره، رښتيا چې د مرګ د خولې بچ شولو.

فلش بيک

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپاړلسمه صحنه

ځای: د کلي په ځنګل کې

وخت: ورځ

د صحنې پېژندنه:

سلامت خان او د هغه ځوی ځلمی د آس پر سر د ولسوالۍ پر لور روان دي چې د آس ښنه په دښته کې د مځکې په يوه ځوړه کې ننوزي او آس د سلامت خان او ځلمي سره يوځای پر مځکه غورځيږي. سلامت خان سخت ټپي کيږي او پر آس د سپريدو توان ورته نه پاتې کيږي، خو ځلمی جوړ دی.

سلامت: (په نالښت) زويه،

ځلمی: هو پلاره،

سلامت: ځلميه زويه، شپه راروانه ده... او له بلې خوا د ځنګلي ځناورانو ويره ده. ته داسې وکه چې لاړه شه کورته او ناظر خبر کړه چې کسان راولي او ما له دې ځي نه کورته بوځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځلمی: نه پلاره، زه تا ځنګه یو ازې پرېږدم ! (یو څه یې په فکر کې ګرځي) هو په یاد مې شو (قلم او کاغذ له جیبه راباسي او پرې لیکل کوي.)

سلامت: (پوښتنه کوي) دا څه کوې ته زویه؟

ځلمی: پلار جانه، ښوونکی راته ویلی و چې آس یو ډیر هوښیار حیوان دی او خپل کور په آسانی سره موندلی شي.

سلامت: دا موږ ته څه ګټه رسولی شي؟

ځلمی: اوس به یې وګورې چې څه ګټه رسوي. (یو پیغام لیکي، د آس په قبضه کې یې تړي او آس رخصتوي) چو ! (او آس په منډه کیږي)

د فلش بیک پای

(c) ketabton.com: The Digital Library

اووه لسمه صحنه

ځای: د خان حجره

وخت: ورځ

سلامت: خدای تعالی راسره ځلمی د نجات د پرښتې په توګه لیږلی و. که هغه نه وای نو ما به څه کړي وای ! ځلمی چیرته دی؟

ځلمی: زه دلته یم پلاره.... السلام علیکم...

سلامت: والیکم سلام... (کلیوالو ته) ورونو ، که نن زما زوی له ما سره مرسته نه وای کړی نو خپل ژوند به مې له لاسه ورکړی و.

یوتن: دا خو د ځلمی د لیک او لوست برکت و چې ستاسې ژوند یې وژغوره.

سلامت: زوی جانه، نن مې زړه غواړي هر هغه څه درکړم چې ته ورته هیله لرې. نن زما د ازمايښت ورځ ده زويه. وو ایه چې ته څه غواړې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځلمی: (له خپله ځایه پاڅیږي او د خلکو له منځ نه ښوونکی له لاسه نیسي، د خپل پلار څنګ ته یې را کش کوي او بیا) پلارجانه، د انعام اصلي حقدار خو معلم صیب دی. له همدوی نه مې هرڅه زده کړي.

سلامت: مطلب دې څه دی زویه؟

ځلمی: مطلب مې دادی چې ماته لوی انعام به داوي چې ښوونکی ته اجازه ورکړئ چې ټولو کلیوالو ته سبق ورکړي.

(د غونډې ګډونوال ټول غلي ناست دي. سلامت خان هم خبرې نه کوي)

ناظر: سلامت خان دې سلامت وي قربان دې شم، معلم صیب د لیک په لوستلو موړ دې ته وهڅولو چې تاسې بیرته کورته راولو.

ځلمی: پلارجانه، که له خپلې وعدې بیرته راګرځې نو خیر دی، زه نه غواړم چې تا دې ته مجبور کړم.

سلامت: (کښیني او د خپل زوی پر سر لاس تیروي) زوی جانه، زما ستا نه همدا هیله وه، زه درسره ژمنه کوم چې زه به د کلي وران ښوونځی بیا جوړوم...او خپلې لورته د سبق ویلو اجازه هم ورکړم. (په موسکا په داسې حال کې چې له سترګو څخه یې اوښکي هم څاځي، خپل زوی او کلیوالو ته په منلو سترګو ګوري. بیا ښوونکی ته په سترګو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره ګوري) چې زما په دغه کړو د کلي خلک ټول خوشحاله شي. (خلک خوشحاله کيږي.) **معلم صيب،** ما وبخښه، زه په خپله غلطۍ پوهيدلی يم.

ښوونکی: خان صيب، هغه مشران چې د خپل کلي د روښانه راتلونکي سره مينه ولري، د خپل کلی د نجونو او هلکانو زده کړه له پامه نه شي غورځولاي.

(سلامت خان له ښوونکی سره لاس ورکوي او کليوال خوښيږي)

پای

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لیکوال پېژندنه

پوهندوی ډاکټر عبدالقیوم کریم په ۱۳۳۸ لمریز کال کې د ننګرهار ولایت د جلال آباد ښار د سره رود ولسوالۍ د چهارباغ صفا په کلي کې زېږېدلی دی. لومړني زده کړې یې د جلال آباد ښار د میاعمر (رح) په لومړني ښوونځي کې په لومړۍ درجه پای ته رسولې او بیا د ننګرهار عالي لیسې ته ولاړ. د ننګرهار له لیسې څخه یې هم په ۱۳۵۸ لمریز کال کې په لومړۍ درجه د فراغت سند ترلاسه کړ او د عالي تحصیلاتو له پاره د کانکور د ازموینې په پایله کې پخوانی شوروي اتحاد هیواد ته معرفي شو، خو له انجنیرۍ سره یې د خپلې مینې له مخې ځان د کابل پوهنتون انجنیري پوهنځي ته تبدیل کړ. د نوموړي پوهنځي د سیول انجنیرۍ له ډیپارټمنټ څخه هم په ۱۳۶۳ لمریز کال کې په لومړۍ درجه فارغ شو او د پوهنې وزارت د ساختماني چارو په ریاست کې د ښوونځیو او ورکتونونو د ودانیو د ډیزاینر په توګه د یوې لنډې مودې خدمت څخه وروسته کله چې انجنیري پوهنځی تر څو کلونو وقفې وروسته بیا فعاله شوه، د نوموړي پوهنځي د سیول انجنیرۍ په ډیپارټمنټ کې د استاد په توګه یې د هیواد د ځوانانو د تدریس چارې په غاړه واخیستې چې ترننه پورې دوام لري. په دې ترڅ کې یې په ۱۹۹۲ میلادي کال کې د هندوستان هیواد د اوتراپردیش ایالت د رورکي له پوهنتون څخه د هایدرولوژۍ په برخه کې خپله ماسټري او په ۲۰۱۴ میلادي کال کې یې د هسپانیې هیواد د پلازمینې مادرید د

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیرچم د نړیوال پوهنتون څخه د چاپیریال ساتنې د انجنیرۍ په برخه کې خپله ډاکټري په بریې سره بشپړه کړه.

د ژورنالیزم او ادبیاتو په برخه کې یې د ۱۳۷۱ څخه تر ننه پورې یې زده کړې په لاندې ورکشاپونو او کورسونو کې ترسره کړې دي:

۱. په راډیو افغانستان کې د ژورنالیزم، ژباړې او راډیویي پروډکشن بیلابیل روزنیز کورسونه

۲. د بي بي سي له خوا د ډرامه لیکنې شپږ میاشتینی روزنیز پروګرام، پېښور

۳. د ماشومانو د پاره لیکنه، د ملګرو ملتونو د کډوالو د ادارې له جوړ شوی روزنیز ورکشاپ، پېښور

۴. بیلابیل د اسلام آباد (پاکستان) د ژورنالیزم له ملي انسټیټیوټ څخه د ژورنالیزم د اساساتو څلورمیاشتینی کورس

۵. رپوټ لیکل، د ملګرو ملتونو د کډوالو د ادارې له جوړ شوی روزنیز شپږ میاشتینی ورکشاپ

۶. د بي بي سي له خوا د معلوماتو د راغونډولو او مرکو د تخنیکونو او رپوټ ورکولو په باب جوړ شوی روزنیز ورکشاپ، پېښور – ننګرهار

۷. د چاپي مطبوعاتو د چلولو په باب د یونیسکو له خوا لنډ ورکشاپ، پېښور

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸. د افغانستان د پاره د مطبوعاتي ملاتړ اداري له خوا د بهرنيو متخصصينو له خوا د راډيويي او ويډيويي خپرونو او فلمونو د ډايرکټ کولو بيلابيل روزنيز ورکشاپونه

۹. په لندن کې د رويټر د اداري له خوا د (له شخړو نه وروسته رپوټ ورکول) يو مياشتينۍ روزنيز ورکشاپ

۱۰. په نيپال کې د يونيسف اداري له خوا د ژورناليزم او رپوټ ورکولو روزنيز ورکشاپ

۱۱. په جاپان، سويس، جرمني، پاکستان او تايلينډ کې د فلمونو د ډايرکټ کولو، سکرپټ ليکلو او فلم جوړولو په بيلابيل روزنيز ورکشاپونه، کنفرانسونه او بحثونه.

کاري تجربه:

الف – د ژورناليزم، سينما او ادبياتو په ډګر کې

۱. په ۲۰۱۰–۲۰۱۱ کلونو کې د ام اس اچ له خوا د عامې روغتيا وزارت د رهبرۍ د مفاهمې د سلاکار په توګه

۲. په ۲۰۰۸ کال کې د شمشاد ټلويزيون د خپرونو د رييس په توګه

۲. د ۲۰۰۶ کال د اپريل له لومړۍ نيټې څخه د ۲۰۱۲ کال د مارچ ترپايه پورې، د افغانستان د مطبوعاتي ملاتړ او هوارۍ د اداري

(c) ketabton.com: The Digital Library

(Media Support Partnership Afghanistan – MSPA)
د مشر د مرستيال په توګه.

۳. د ۲۰۰۴ کال د نومبر له پيل څخه د ۲۰۰۶ کال د مارچ تر پايه پورې، د ملګرو ملتونو د سازمان د وګړو د صندوق د ادارې د عامه اړيکو او مطبوعاتي چارو د مسوول په توګه

۴. د ۲۰۰۲ کال د مارچ د مياشتې له لومړۍ نيټې څخه د ۲۰۰۴ کال د سپتمبر د مياشتې ترپايه پورې په افغانستان کې د کډوالو په چارو کې د ملګرو ملتونو د سازمان يا UNHCR د ادارې د ډله ييزو رسنيو او مطبوعاتي چارو د عمومي مرستيال په توګه.

۵. د ۱۹۹۷ کال د سپتمبر د لومړۍ نيټې څخه د۲۰۰۲ کال د فبرورې د مياشتې ترپايه پورې ، په پاکستان کې د کډوالو په چارو کې د ملګرو ملتونو د سازمان يا UNHCR د ادارې د وياند او عامه اړيکو د مسوول په توګه.

۶. د ۱۹۹۴ کال د جون د مياشتې له پيل څخه د ۱۹۹۷ کال د اګست ترپايه پورې، په پېښور کې د افغانانو له پاره د بي، بي، سي د تعليمي خپرونو د ((نوی کور، نوی ژوند)) د تعليمي ډرامو د ليکوال او لنډيزونو (Synopsis) د جوړولو د سمبالوونکی په توګه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۷. د ۱۳۶۱–۱۳۷۱ لمریز کاله پورې د راډیو افغانستان د بهرنیو خپرونو د اردو ژبې، دري او پښتو خپرونو او هندي فلمونو د ژباړن، پروډیوسر، ډایرکټر او ویاند په توګه.

ب– د انجنیری او تدریس په ډګر کې:

۱. د ۱۳۶۳–۱۳۶۵ لمریز کاله پورې د پوهنې وزارت د تعمیراتو ریاست د ډیزاین انجنیر په توګه

۲. د ۱۳۶۷ کال څخه تر ننه پورې د کابل پوهنتون د انجنیري پوهنځي د سیول انجنیری د ډیپارټمنت د استاد په توګه

۳. د ۱۹۹۲–۱۹۹۷ میلادي پورې په پېښور کې د آی آر سي، دعوت او جهاد، او سید جمال الدین افغان د پوهنتونونو د انجنیري پوهنځي د استاد په توګه

۴. په ۱۳۹۳ لمریز کال کې د یوناما د چاپیریال ساتنې د پروژې د سلاکار په توګه

۵. په ۱۳۹۲ کال کې د افغانستان د تخنیکي او مسلکي زده کړو د انستیټیوټ د پرمختیا او پلان جوړونې د سلاکار، وروسته د نوموړي انستیټیوټ د علمي مرستیال او وروسته بیا د هغه د رییس په توګه.

د عبدالقیوم کریم خپاره شوي آثار:

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱. د ليکوال عزت، د منشي پريم چند د غوره کيسو پښتو ژباړه، د افغانستان د ليکوالو ټولنه، ۱۳۲۹ لمريز کال، کابل (د نوموړې ټولنې د کال د غوره ژباړې د حميد ماشوخيل د جايزې ګټونکی)

۲. ادهورا کهيل (نيمګړې لوبه)، د افغان ليکوالو د لنډو کيسو اردو ژباړه، ۱۹۹۵ ميلادي کال، پېښور

۳. فضايي هندسه، د ښوونځيو د يوولسمو ټولګيو د پاره د فضايي هندسې د پوښتنو حل، ۱۹۹۲، پېښور

۴. د مثلثاتي لوګاريتم د جدولونو لارښود، د ښوونځيو د يوولسمو ټولګيو د پاره، ۱۹۹۲، پېښور

۵. د ماشومانو د پاره ۲۴ انځوريزې ښوونيزې کيسې، ليکنه او ژباړه، ، ۱۹۹۸–۲۰۰۲، کابل او پېښور

۶. د فلم او ويډيويي‌زو خپرونو بنسټونه، ۱۳۸۷، کابل

۷. د ماشومانو د پاره ليکنه، پښتو ژباړه، ۲۰۰۲ ميلادي کال، پېښور

۸. د لاندې فلمونو پښتو او دري سکرپټونه:

- د نظر کلی، په انګريزي ژبه لنډ مستند فلم، ليکنه، ۲۰۰۰ ميلادي کال، کويټه
- اولاد، لنډ ټلويزيوني فلم، ليکنه او جوړونه، ۲۰۰۵ ميلادي کال، کابل
- مجبور، په دري ژبه لنډ ټلويزيوني فلم، ليکنه او جوړونه، ۲۰۰۲ ميلادي کال، کابل
- ارمال، دري لنډ ټلويزيوني ننداره، ليکنه او جوړونه، ۲۰۰۲ ميلادي کال، کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

- پرېکړه، لنډ پښتو ټلویزیوني فلم، لیکنه او جوړونه، ۲۰۰۷ میلادي کال، کابل (د NHK د نړیوالې جایزې ګټونکې طرحې پر بنسټ)
- سلګۍ، لنډ ټلویزیوني فلم، لیکنه او ډایرکټ، ۲۰۰۸ میلادي کال، کابل
- ښکلا، په شپاړلسو برخو کې پښتو ټلویزیوني سریال، لیکنه، ۲۰۰۸ میلادي کال، شمشاد ټلویزیون، کابل
- د یو شمیر روزنیز لنډ ټلویزیوني هنري فلمونو او ټلویزیوني سپاټونو لیکنه او ډایرکټ، ۲۰۰۲-۲۰۱۲ میلادي کال، کابل

په ۱۳۸۲ کال کې د پښتو ژبې تکړه لیکوال او ژباړن ډاکټر فرید احمد بزګر راته وویل چې غواړي د ((د منشي پریم چند غوره کیسې)) تر سرلیک لاندې زما د هندوستان د نومیالی لیکوال منشي پریم چند د څو لنډو کیسو ژباړه چې په ۱۳۲۹ لمریز کال کې د افغانستان د لیکوالو د ټولنې له خوا خپره شوې وه، په خپلو مالي امکاناتو د دویم ځل له پاره چاپ کړي، نو لازمه مې وګڼله چې د نوموړي کتاب پر مطالبو خپل ژوندلیک هم په خپله ژبه له یو څه تفصیل سره وړاندې کړم. نوموړی کتاب بیا چاپ نشو خو هغه مقدمه غواړم ددې کتاب په پای کې له درنو لوستونکو سره شریکه کړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

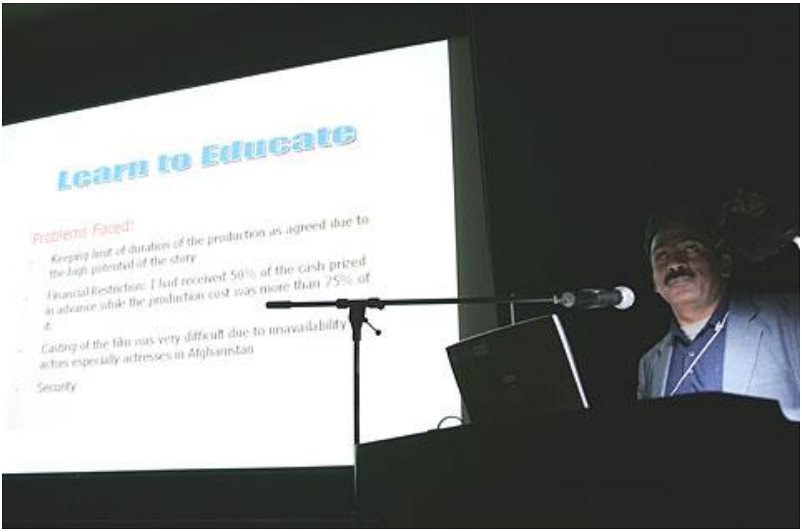

د جاپان په پلازمینه توکیو کې د NHK په تالار کې د پرېکړه فلم تر ننداري وړاندې د فلـــم پـــه بـــاب د معلومـــاتو د وړانـــدې کولـــو پـــه حـــال کـــې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د NHK په تالار کې د پریکړه فلم د جایزې تر اعلان وړاندې (له ښی خوا څخه) د تونس ، تایلیند ، اندونیزیا او هندوستان د فاینلستانو سره د د فستیوال د سیالیو د پایلو د اعلان د انتظار په حال کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د NHK په تالار کې د اولاد او نورو فلمونو تر ننداري وروسته پر فلم باندي د بحث په دوران کي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د NHK په تالار کې د اولاد او نورو فلمونو تر ننداري وروسته پر فلم باندې د بحث په دوران کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د NHK په تالار کې د ۲۰۰۷ کال د فستیوال د جایزې د ویشلو د ننداري په حال کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د NHK په تالار کې د اولاد او نورو فلمونو تر نندارې وروسته پر فلم باندې د بحث په دوران کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د NHK د ۲۰۰۶ کال په فستیوال کې د ۲۰۰۵ کال د ښه سکرپټ د لیکول د سیالیو د جایزې د ترلاسه کولو وروسته د وینا په حال کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مننه او کور ودانی

د افغانســـتان ملـــي تحریـــک د هېـــواد پـــالو او فرهنګپـــالو شخصیتونو ښاغلیو (انجنیر نظرمحمد منګل) څخه د زړه له تله مننه کـوي چې د دې اثـر چـاپ تـه يـې اوږه ورکـړه. ملـي تحریـک ویاړي چې د علمي اثارو د چاپ لړۍ يې پیل کړې ده. دا لـړۍ بـه دوام لـري. مـوږ لـه ټـولـو درنـو هېوادوالـو څخـه پـه خـورا درنښت هیله کوو چې په خپل معنوي او مـادي وس د کتـابونو د چـاپ دا لړۍ لا پسې وغځوي.

یو ځل بیا ددې اثر له لیکوال او چاپوونکو څخه د زړه له تله مننه کوو چې ددې اثر د لیکلو او چاپولو جوګه شول.

په فرهنګي مینه

د افغانستان ملي تحریک

(c) ketabton.com: The Digital Library

Decision

By: Abd-ul-Qayoom Karim

د افغانستان ملي تحریک
www.melitahrik.com

د خپرونو لړ: ۵۳

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library